

vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUZENJA

Poslovni koledar

Do 5. junija morajo proizvajalci in gostitelji sodavice, umetnih in naravnih mineralnih vod, leđa in sveže ribe plačati davek na poslovni promet za prodajo tega blaga izvršeno prodajalcem na drobno v mesecu maju 1956.

Do 10. junija morajo trgovci, popraviljalnice, trgovski zastopniki in prodajni agenti za radio-električne aparate in material predložiti koncesionarnemu zavodu za radijske oddaje polepisnika prejemkov in izdati tehnični aparat in materiala v mesecu maju t. l.

Do 10. junija morajo delodajalci predložiti Zavedu za soc. skrbstvo 1956 in polnjenje obrazce za mesec maj 1956 in nakazati Zavodu znesek dolgovanih prispevkov za soc. zavarovanje.

Do 18. junija morajo davkoplačevalci plačati šesti obrok davkov in taks v smislu davčnega plačilnega lista za 1955-56 in tretji obrok davkov in taks glasom davčnega plačilnega lista za leto 1956.

NOVI ODLOKI GEN. KOMISARJA

Odlok št. 129, ki določa plačila za razpust in prenosno trgovskih družb, ki trgujejo z nepremičninami, ki se nanaša na zakon z dne 18. oktobra 1955 št. 930, ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 249 od 27. oktobra 1955 in raztegnjen na Trzasko ozemlje z odlokom Vlade gen. komisarja št. 47 z dne 20. februarja 1956, z njim je bil t. l. odlok podaljšal do 30. avgusta 1956.

Odlok št. 132, ki se nanaša na dovoljenje za začasn uvoz, ki razteza na Trzasko ozemlje Ministr. odlok z dne 9. februarja 1956 (Dovoljenje za začasn uvoz), ki je bil objavljen v uradnem listu republike Italije »Gazzetta Ufficiale« št. 90 od 14. aprila 1956.

KONEC SOLSKEGA POUKA.

Na srednjih šolah se zaradi volitev zaključijo šolski pouk že 23. maja. Edino na šolah, kjer ne bo voliš, (na višji realni gimnaziji in višji klasični gimnaziji v ulici Lazzareto Vecchio) bo trajal pouk do 30. maja. Naj omenimo, da je pouk že med letom prejemal trpel, ker so dijaki zbrali zaradi profesorske stavke in mružila 13 dni. Zaradi tega imajo zdaj profesorji in dijaki na vseh šolah mnogo dela.

ZIVAHEN OBMEJNI PROMET.

Po uradnih podatkih je v aprilu prekorajčilo mejo s propustnostjo 31.174 oseb. V to število so vključeni samo potniki. ki so se poslužili avtomobil ali pomožni zvez v obliki gromet. Tem je treba dodati še veliko število ljudi, ki potujejo peš, s kolesom, motorjem ali z avtomobilom.

TISKARSKA STAVKA V TRSTU.

Zveze tiskarskih delavcev so napovedale 24-urno stavko zaradi razbitja pogajanj med predstavniki delavstva in delodajalci. Stavka je preprečila izid jutranjih, popoldanskih in večernih dnevnikov v sredo, 16. maja. Stavka nadaljuje protestno akcijo, ki jo izvajajo omenjene organizacije, in ki se je začela v nedeljo jutraj in nadaljevala v torek popoldne. Gre za dve glavni vprašanji: povišanje mezd in vprašanje upokojitve tiskarskih delavcev, obenem stavek protestirajo proti avtomatizaciji, t. j. pro. l. uvažanju v tiskarne avtomatov, ki bi izločili človeško silo.

KONCERT MLADE PIANISTKE

Pretekli petek je 15-letna Marijana Bolko priredila svoj prvi javni klavirski koncert. Na programu so bile skladbe Beethovna, Chopina, Debussyja.

MANJ CESENJ NA GORIŠKEM.

V Goriški so pretekli teden v Trzaski zbirali zbiranje razpravljalni v zvezi z skupnostjo česnje. Ob tej p. ložnosti so govorili, da je leto zorenje česnje zaradi mrzle in deževne pomladi zakasnelo za dober mesec. Prve zgozdne vrste naj bi dozorele okoli 25. maja. Če leto, da bo letošnji pridelek znašal 2 milijona 700.000 do 2 milijona 800.000 kg, kar pomeni, da bo za okoli 500.000 kg pod povprečjem. Izvozna trgovska podjetja predvidevajo, da bodo izvozili v tujino okoli 1 milijon 300.000 kg česnje.

Polilna agitacija oživila

Z naglimi koraki se na Trzaskem bilančno občinski in pokrajinski v. v. v. (27. in 28. maja). Zadnji ločeni na shodi kakor vpadanje zbora, navede v besedo nosilca kandidata na listi črnske demokratske stranke mg. kartolija — kažejo, da so se množice precej razgrole. Sicer je bil potek zasedanja volne agitacije izredno miren, skoraj dogodčen. Pogosto se je namreč dogajalo, ga so govorilci nevarnih strank na shodi govorili v zvezi. Kljub temu ni njihova vna opustila.

Opozicija je razvila vse sile v boju za prevlado stranke (kršćanske, demokratske, liberalne, socialno-demokratske in republikanske). Boj se je postril, ko je bila dokončno razveljavljena lista independentistov, ki na zadnji občinski volitvah zbrala lepo število 27.000 glasov. Prav za to glasove se znaa puljo opozicijske stranke.

V veliki meri bodo pri volitvah odločali tudi glasovi istrskih beguncov, saj je bilo teh po zadnjih volitvah na novo vpisanih v volilne imenike nad 20.000 Kršćanski demok. aj si prizadevajo, da bi jih pridobili zase, kar se je to zgodilo pri zadnjih volitvah, ko je večina Istranov glasovala zanje. Danes računajo na del teh glasov tudi socialistične stranke, vseh odemkov in neofašisti (Italijansko socialistično gibanje), ker vlada med bežanci veliko nezadovoljstvo zaradi njihove socialne stiske.

Razvila se je seveda tudi polemika med slovenskimi skupinami, ki gredo v Trstu na voliš. ločeni v tri formacije: neodvisno socialistično zvezo (nosilec liste dr. Dekleja), komunistično stranko (Vidali) in Slovensko demokratsko zvezo (dr. Agnetello). Na dešli so se Slovenci razdelili samo v dve skupini, ker nastopita prvi dve stranki skupno.

Movimiento economico nazionale (M.N.) razvija precejšnjo agitacijo tudi s posiljanjem letakov na dom. Iz teh se vidi, da je po svojem bistvu kopija avtomobilskih gibanj v Italiji, ki se oslanja na Zvezo industrijev in zvezo veleposrednikov. Slovenci ne sodelujejo pri tem gibanju; tudi sicer ni pri stvari svojega volilnega programa upoštevalo njihovih gospodarskih koristi.

Ponavljamo misel, ki smo jo izrekli že v zadnji številki: Občinske in pokrajinske volitve so za Slovence velike političnega pomena, ker jim je znano v upravnih občin in dežel omogočeno sodelovanje pri reševanju javnih zadev. Zato je tudi toliko večja dolžnost vsakega Slovenca, da gre na voliš. in voli za ljudi, ki so vsaki položnosti neustrašno nastopili za gospodarske, kulturne in politične pravice Slovencev.

ŠTEVILO VOLIVCEV V TRSTU.

Po zadnji reviziji je število volivcev na Trzaskem padlo za 263 oseb, ki so umrli. Tako znaša število volivcev, vpisanih v volilne imenike 205.805 oseb, katerim se bo pridružilo še 14 oseb, ki jim je priznovo šodšice priznalo pravico do glasovanja. Občinski razpisalci niso mogli dostaviti približno 3.000 volilnih izkaznic, ker niso mogli izslediti naslovilcev.

Jugoslavija na trzaskem velesejmu

Kakor smo že poročali namerava Jugoslavija nastopiti na letošnjem Trzaskem velesejmu z obsežno razstavo kakor prejšnja leta. V ta namen si je rezervirala 450 kv. metrov zaprtega prostora za kolektivno razstavo; poleg tega pa 120 kv. metrov na mednarodni razstavi lesa. Tako hoče prireditelj uspehu Trzaskega velesejma kot najbližji sosed, ki ob vsaki priložnosti pokaže svoje veliko zanimanje za trzasko gospodarstvo in za sodelovanje. Glede na živahne, si razvoj trgovinske izmenjave in svojo močnejšo udeležbo so Jugoslavlani letos zaprosili za večje sejemске kontingente, ki naj bi predstavljal vrednost 375 milijonov dinarjev. Lanski kontingent so znašali okoli 200 milijonov dinarjev. Vse kaže, da ne bo letos vprašanje višine kontingenta povzročalo kakor v prejšnja leta. Tudi letošnja trzaska razstava bo pod pokroviteljstvom Zvezne zunanje-trgovinske zbornice v Beogradu, pri kateri je bil ustanovljen posebni oddel. za organizacijo velesejmov v tujini. Zbornica nima tudi stroške za razstavo, torej ne sama podjetja. Kakor smo zvedeli bo obišč jugoslovanske razstave v glavnem naslednji:

Razstavljeni bodo razni cinasti in bakreni proizvodi, valjana pločevina, orodni stroji, elektromotorji, bencinski motorji; avtomobilska oprema vseh vrst (sirene, manometri ter razni precizni avtomobilski aparati); nadalje turbine (Litostroje-Ljubljana); emajlirana posoda, elektrotehnične potebščine, neonske svečljke; vse vrste teka, med kemikalijami naj omenimo barve in farmacevtske proizvode; zastopana bodo tudi zdravilna zelišča in prehranjevalni izdelki (žolčna galeterija, nadalje marmor, azbest, livarski pesek, preproge, tobak, folklori itd. Razstava naj bi prikazala napredek jugoslovanske industrije na raznih področjih, a hkrati razne jugoslovanske specialitete, ki igrajo veliko vlogo v zunanji trgovini. Na lesni razstavi bodo razstavljeni tudi končni lesni izdelki.

Del jugoslovanske razstave bo posvečen trgovinski izmenjavi med Trstom in obmejnimi jugoslovanskim področjem m

Kako se preživljajo naši Gorčičani

Goriška je znana po svojem millem podnebnju. Zelenjava in sadje dozori tu prej kakor drugje; tako je dan pogoj za gojitev zgodnje povrtnine. Vrtobja Sempeter in Standreš se se že pred vojno zelo bavili s pridelovanjem zgodnje zelenjave, ki je na trgu zelo dobro plačana. Sempeter in Vrtobja zalagata danes z zgodnjim sadjem in zelenjavo predvsem ljubljanski trg Standrež, ki je ostal pod Italijo, odvaja zelenjavo na trzaski trg. Podjetni S andreš se ne zadovoljuje več z lastno proizvodnjo, temveč kupuje zelenjavo v Sovodnjah in po raznih krajih Furlanije. V ta namen so si nabavili okoli 15-35 tonskih tovornikov, ki jih oddajajo na obroke. Se raj v ovoj prevozem na trzaski trg kadi in so a to, kmalu pa prideta na vrsto zrod jih krompir in grah; dala in zaslužka ne bo zmanjkalo za pridne roke.

S sadjem bo pa letos bolj piškava. Česnje so zaradi ostre zime zakasneli za cel mesec. Pa tudi precej manj jih bo. Letos bodo prišle na trg prve briške česnje šele ob koncu tega mesca. V prejšnjih letih jih je bilo okoli 1. maja vse polno. Česnje vozijo Bri i največ na goriški trg, nekateri tudi v Trst. Precej jih pa odkupijo p dijni Standrešci, ki jih vozijo potem na trzaski trg.

Za česnjami bodo prišle breskve, marelice in fige, katerih bo pa na žalost malo, ker so pozni drevesa precej pozmrznila.

V slovenskih vaseh goriške okolice se ne bavijo povsod z gojenjem enih in istih kultur. Marsikaj je odvisno od tal in navade. Standrešci se bavijo izključno z zelenjavo. Sovodenci redijo poleg tega mnogo živine. Mi ko prodajajo na goriškem trgu. V vasi imajo tudi traktor. Bri ci se pa največ bavijo s sadjarstvom in vinogradništvom, ker je briški svet grovev. Pevničani in Podgorci imajo le malo lastne zemlje in se preživljajo le z delom v tovarni. G.

DENARNI OBTOK V ITALIJI. Po podatkih Banca d'Italia, je ob koncu preteklega meseca krožilo v Italiji denarja za 1563 milijard, 669 milijonov 7 tisoč lir, to je 35 milijard, 40 milijonov lir več kot v februarju.

FINANCIRANJE PO ROTACIJSKEM SKLADU. Sporazum z ministrom državne zakladnice in predsednikom odbora za upravljanje rotacijskega sklada bosta financiranje s krediti iz tega sklada prevzeli Cassa di Risparmio di Trieste in goriška posojilnica.

Transadria a. a.

IMPORT - EXPORT

Vseh vrst lesa, trdih goriv in strojev za lesno industrijo

TRST - Sedež: ul. Cicerone 8/II - Telefon: ul. Cicerone 30214 - Sealo Legnani 96710

PROMET v pristanišču

JUGOSLOVANSKE LADJE

»Jugolinija«. »Zadara« je priplula 6. maja iz Severne Evrope, izkrcala 300 ton blaga in odplula 7. maja na Reko. »Zagreb« je priplula 7. maja z Bližnjega vzhoda z 974 tonami, vkrcala 600 ton in odplula naslednjega dne na Reko. »Lovčena« je priplula 7. maja z Reke, vkrcala 475 ton blaga za Daljni vzhod ter odplula istega dne v Bejrut. »Beograd« je priplula 8. maja iz ZDA s 450 tonami in odplula 9. maja na Reko. »Pula« je priplula 12. maja iz Severne Evrope, izkrcala 200 ton, vkrcala 315 ton ter odplula 13. maja v Benetke. »Titograd« je priplula 13. maja z Bližnjega vzhoda s 433 tonami, vkrcala 200 ton in odplula naslednjega dne v Pulj. »Vise« je priplula 15. maja iz Severne Evrope s 472 tonami in odplula 16. maja na Reko. »Makedonija« je priplula 17. maja z Daljnega vzhoda z 840 tonami in je odplula 18. maja na Reko. Pričakuje se prhod: »Topuska« 18. maja z Bližnjega vzhoda, »Crne gore« 18. maja iz ZDA, »Srbij« 30. maja iz ZDA in »Skopja« 1. junija z Bližnjega vzhoda.

»Jadrolinija«. (proga Trst - Pirej - Trst). »Lastov« je priplula 8. maja iz Pireja 202 tonami, vkrcala 270 ton in odplula 9. maja z 18. potniki. »Istra« je priplula iz Grčije z 97 tonami, vkrcala 102 ton in 16 potnikov ter odplula 16. maja proti Grčiji.

Pričakuje se prhod »Lastov« 22. maja iz Grčije.

»Jugolinija« (Jugoslavenska mlinjska plovila) je odločila, da skrajša potovanje svojih motornih ladij na proga proti Daljnemu vzhodu, da bi tako zadovoljila želje in potrebe uvoznikov in izvoznikov.

»Jugolinija«

PROGA IZ JADRANA NA DALJNI VZHOD V 45 DNEH

»Jugolinija« (Jugoslavenska mlinjska plovila) (Jugoslavenska mlinjska plovila) je odločila, da skrajša potovanje svojih motornih ladij na proga proti Daljnemu vzhodu, da bi tako zadovoljila želje in potrebe uvoznikov in izvoznikov.

A. BOLKO mr. ph.

UVOZ-IZVOZ

Farmaceutski proizvodi in kemikalije

TRST - UL. TORREBIANCA 21/II

TELEFON 31-315

TVRDKA KNEZ WALTER NABREŽINA

Vam nudimo: Šivalne stroje Singer Radioap rate Philips Kolesa Legnano - Wolsit in druga

Provrstne štedilnike, motorje in motorna kolesa ter nadomestne dele. Dalje sprejema naročila in oddaja omenjene predmete kot darila za Jugoslavijo po znižani ceni

INFORMACIJE - Telefon 22-523

SICMA

TRST - TRIESTE

UL. Ginnastica 1

Telefoni: Uradni št. 94-252

privatno 26-364

TELEGRAM: SICMA MARE

IMPEXPORT

TRST - ULICA CESARE BATTISTI 23-I

Tel. 44-208 - Telegr. IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: vsakovrsten les, drva za tekstil, kolonialno blago kurjavo, gradbeni material in raznovrstne stroje

IZVAŽA:

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

„Gondrand“

TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10

Telefon: 37-167

Telegrami: GOND RAND - TRIESTE

PODJETJE S POPOLNO USTREZAJOČO OPREMO ZA PREVOZ GOVEJE ŽIVINE, KONJ, PERUTNINE, MESA IN JAGU

Lastna obmejna postaja na Proseku (Gondrand Prosecco) s hlevi za počitek živih živali

„TRANS - TRIESTE“ S. a. r. l.

TRISTE-TRST V. Donata 3 - Tel. 38-827. 31-906.95-880

UVAŽA: vse lesne sortarne in produkte gozdne industrije

IZVAŽA: vse proizvode FIATOVE avtomobilске industrije in rezervne dele. — Vse vrste gum tvornice CEAT in vse produkte najvažnejših italijanskih industrij.

POTOVALNI URAD

Adria Portorož

Tel. št. 12

Filiala Koper tel. 64

Menjalnica blok Škottje

Hotelske sobe, prodaja vseh vrst vozovnic, izleti po morju in suhem, služba menjalnice in potnih listov

I. E. L. M. A. T.

IMPORT-EXPORT

Trst-Trieste - Via F. Filzi 23

Tel. 29-970 Telegr. IELMAT-Trieste

Kupuje: odpadke metala, les za predelavo in kurjavo. Prodaja: stroje in tehnične predmete.

Zaloga prvovrstnih briških, vipavskih in domačih vin

BRIC IVAN

Gorica - UL. Croce 4

Telefon: pisarna 34-97

dom 20-70

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

KAVA

TRST. Dne 1. junija bo uveljavljena nova trgovinska pogodba med Italijo in Brazilijo. To bo gotovo vplivalo na trgovanje s kavo. Povpraševanje po kavi bodisi na tržaškem bodisi na italijanskem trgu je veliko. Omejevanje je sklepanje kupcij.

Navajamo cene kave na viru proizvodnje: **brasilska kava**, v dolarjih za 50 kg tob: Rio NY 5 48,50; Santos superior 67; Santos extra prime good to large bean 70; Victoria 5 good to large bean 47; **srednja brazilska kava**, v dolarjih za 50 kg tob: Haiti naravna XXX 58,50; Salvador naravna 68,50; Kostarica 87,50-90; **arabska kava**, v šilingih za 50 kg cif: Gima 400-410; Moka Hodeida 1 455; **arabska kava**, v šilingih za cwt cih: Uganda oprana in prediščena 253; **indonezijska kava**, v holandskih florin in za 100 kg cih: Bali Robusta 10-12% nečistoče 243 do 250.

Povprečne cene ocarinjene kave od uvoznika do grozista skozi različne prodajalce v Lirah, za kg neto ponovno pretehtano: **brasilska**: Rio NY 5 1400; Rio NY 3 1425; Santos Superior 1655; Santos extra prime good to large bean 1700; Victoria good to large bean 1360; **srednja brazilska**: Haiti naravna XXX 1620; Salvador 1735; Kostarica 1900; **arabska**: Gima 1530; Moka Hodeida 1 1635; **arabska**: Uganda oprana in prediščena 1260; **indonezijska**: Bali Robusta 10-12% nečistoče 1240.

POPER

TRST. Na trgu s poprom prevladuje ponudba. Trgovci so previdni pri nakupovanju, zlasti sedaj ko se širijo glasovi, da je bil izdelan pridelek obilen skoraj povsod.

Navajamo zadnje cene za cwt cif Trst: Sarawak svez, 183 šilingov proti vkrcanju v maju, 183/6 proti vkrcanju v juniju, 182/6 proti vkrcanju v juliju-avgustu in 180 proti vkrcanju v septembru-oktobru. Sarawak bel kvartira 232/6 šilingov, z ozirom na dva vkrcanja; Tellicherry 240-23/6; Malabar 232/6-230 šil.

Italijanski trg

Italijani ki trgu s kmetijskimi pridelki je miren. Edno na tržišču s klavnico živino in mlečnim, izdelki je bilo nekoliko bolj živahnih. Povpraševanje je po živini še omejeno, kar nam daje ponudba še je zmanjšala, kar nam daje živinorejci več težav s krmo. Kvotacije na ševlini užitnih so se zaradi tega nekoliko dvignile.

Po drugi krizi so se začeli bolj prodajati mlečni izdelki, to velja zlasti za sir in maslo. Mehka pšenica se težko prodaja zlasti na tržišču severne in srednje Italije. Sele sedaj je razvidno, da je bil lanski pridelek pšenice izredno dober (95 milijonov sotov) in da je zaostoval za evrom domače potrebnosti. Računajo, da bo v državnih zalogah še 20 milijonov sotov pšenice, ko bo prispel nov pridelek na trg. Predvidevajo, da bo letušnji pridelek znašal približno 80-85 milijonov sotov.

Po senu ni več povpraševanja, za radi obilice zelene krme. Zaradi pretiranih cen olivnega olja so prekupčevalci previdni pri sklepanju kupcij. Tudi vino se težko prodaja. Za pšenično je malo zanimanja. Precej živahnost je na trgu s svežim sadjem, cene so visoke. Sezonska povrtnina se tudi dobro prodaja; cene padajo. Mirno je na trgu s suhim sadjem.

ZITARICE

ROVIGO. Pšenica fina Polesine 7100 do 7150 lir stot, dobra 6900-6950; ko uza marano 7000-7100; bela koruza 5100 do 5200; pšenična moka tipa »004« 8000 do 8400; tipa »00« 8400-9000, tipa »01« 8000 do 8700, tipa »02« 7800-8300; bela in rumena koruza moka 7700-7900; R. 5400 do 5500; oves 5700-5900; otrobi 4600 do 47000.

VERCELLI. Neoluseni riž: navaden 5700-6000 lir stot; Pierrot 5600-5800; Roncarolo 5600-5800; Ardizzone 5700 do 6000; Maratelli 5800-6200; Rizzotto 6200 do 6500; Razza 77 6200-6500; R. B. 7000 do 7500; Arborio 7000-7400.

Olušeni riž: navaden 9600-10000; Pierrot 9900-10100; Roncarolo 10400 do 10700; Ardizzone 10400-10700; Rizzotto 11200-11900; Razza 77 12100-12400; R. B. 12600-13000; Arborio 13700-14600.

ZIVINA

LUGO. Živina za rejo: krave 350 do 450.000 lir par; breje krave 380-500.000 lir par; krave s teletom 400-600.000 lir par; junci in junice 2 ali 3 leta stari težki 5 stotov 380-350.000 lir par; krave breje prveznice 175.000 lir glava; telice težke 2 stota 75-80.000 lir glava; mlazne krave 130-170.000 lir glava.

Klavna živina: cena za kg žive teže: voli težki 6 stotov 315-350; krave težke 6 stotov 315-350; junci težki 5 stotov 350-390; telčki 440-480.

Prasiči: prasički za rejo 20-25 kg 400 do 440 lir kg; suhi prasički 40-70 kg 370 do 420; prasiči za rejo 100-150 kg 360 do 420; nad 150 kg 370-420.

Konji vprežni I. 200-220.000 lir glava, II. 100-130.000; konji za zalog I. 280 do 300 lir kg, II. 200-220; žrebeta za zalog 340-360 lir kg; mežgi za delo I. 90-100.000, II. 60-70.000; mežgi za zalog I. 170-200 lir kg, II. 140-150; osli za delo I. 80-90.000 lir glava, II. 50-60.000; ovce 220-260 lir kg; jagnje a 380-400.

PERUTNINA IN JAJCA

MILAN. Cene za kg kco tržišče: Živi piščanci I. 850-900, II. 750-800; živi inozemski piščanci 550-580; zaklani piščanci 1200, inozemski zmrmznjeni piščanci 550-700; žive kokoši 650-720; žive inozemske kokoši 480-520; zaklane v Italiji 680-700; inozemske zmrmznjene kokoši 500-600; zaklani golobi 750-800; inozemske zmrmznjene pure 500 do 530; inozemski zmrmznjeni purani 450-500; zaklane race 600-650; živi zajci 460-500; zaklani zajci s kožo 600 do 630; zaklani zajci brez kože 55-600.

Sveža jajca I. 25-26,50, navadna 24 do 25; inozemska sveža jajca 22-24.

KRMA

RAVENNA. Detelja I. košnje 2900-3200, II. in III. košnje 2850-3050; pšenična slama v razsutem stanju 400-425; pšenična slama silažena 450-475; seno I. košnje 2700-2800, seno II. košnje 2600 do 2700, III. košnje 2300-2400.

MLEČNI IZDELKI

CREMONA. Maslo iz smetane 760 do 770, maslo II. 700-710; maslo III. 680 do 690, maslo IV. 650-660; Sbrinz svež 390 do 420, star 3 mesece 510-530; Provola svež 410-430, 3 mesece star 480 do 510; trdi sir Grana svež 360-380, zimski proizvod 1955 550-560, zimski proizvod 1954 55 550-600; Emmenthal svež 480-520, 3 mesece star 550-570; Italico svež 350 do 370; Taleggio svež 300-310.

OLJE

FIRENZE. Olivno olje extra do največ 1,50 odst. kislin 950-1050; do največ 2,50% kislin 870-930; do največ 4% kislin 820-870; gva krat rafinirano tipa »A« 770-790, tipa »B« 600-620; semensko olje I. 405-410; olje iz zemeljskih lešnikov 415-425.

Na tržišču s oljnim oljem prevladuje ponudba, ker so potrošniki začeli rabiti po večini semensko olje, ki je neprimerno cenejšo.

KONSERVIRANA ŽIVILA

MILAN. Dvakrat koncentrirana paradižnikova mezza proizvod 1955 v škatlah 5 kg 145-155 lir kg, v škatlah 1/2

kg 165-175; trikrat koncentrirana paradižnikova mezza v škatlah 5 kg 155 do 165, v škatlah 1/2 kg 175-185; olupljeni paradižniki v škatlah 1200 g 140 do 150 lir škatla, v škatlah 500 g 75-80 lir škatla, grah v škatlah 1 kg 180-190 lir kg, v škatlah 1/2 kg 200-210 lir kg; gobe v kislu v škatlah 5 kg 1100-1200 lir kg; čebulice v kislu v škatlah 5 kg 220 do 240; marmelada odlične kakovosti v škatlah 5 kg 220-240 lir kg, v škatlah 1/2 kg 250-280; marmelada iz jabolk in sliv v soddh 170-180, v škatlah 5 kg 180-190 lir kg.

ZELENJAVA IN SADJE

MILAN. Brščice 100-120 lir kg; karčof 9-15 lir komad; korenje 80-90 lir kg; čebula nova 70-85; koromac 45-60; cikurija 150-300; krompir Binje inozemski 70-80; nov krompir 120-125; grah 90-140; paradižniki 550-650; bučice 180 do 220; spinacea 70-80.

Pomarane 130-140; rdeče pomaranče 150-170; bruske 120-150; neslajne 60 do 70; jabolka Morgenduft 70-95; Delicious 130-150; limone 110-125.

VINO

ALESSANDRIA. Crno namizno vino 9-10 stop. 5500-6000 lir hl, 10-11 stop. 6000-6500; Barbera 12-13 stop. 7000 do 8000; Barbera extra 13-14 stop. 9000-9500; Freisa extra 9000; bel moškot od 12.500 do 13.000.

GRADBENI MATERIAL

FIRENZE. Cement tipa 500, 805 lir stot; cement tipa 350 685; pesek 700-750; opeka (26 x 13 x 6) 9750-9875 lir 1000 komadov; dvoprekatni volaki (26 x 13 x 6) 9000-9165 lir 1000 komadov; šestprekatni volaki (26 x 13 x 6) 9875 do 10.000; strešniki marseškega tipa 15 komadov na kvadratni meter 3 kg težki 21-21,50 lir komad; strešniki marseškega tipa 14 komadov na kv. m 3 kg težki 21-22 lir komad.

PRIDELEK ZITA V TOSKANJI se je povečal. Lansko leto je pridelek zita v Toscani znašal povprečno 18-20 stotov na hektar, dočim je pridelek pred 30 leti znašal samo 11-12 stotov.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	18 4	2 5	16 5
Pšenica (stot. dol. za bušel)	237 1/2	228	229 1/2
Koruza (stot. dol. za bušel)	148 1/2	152	149 1/2
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	48—	45—	46—
Cin (stot. dol. za funt)	98-97	96-12	97-87
Svinec (stot. dol. za funt)	16—	16—	16—
Cink (stot. dol. za funt)	15-25	13-50	13-50
Aluminij (stot. dol. za funt)	22—	25-90	25-90
Nikelj (stot. dol. za funt)	64-50	64-50	64-50
Bombaž (stot. dol. za funt)	36-85	36-85	36-85
Zivo srebro (dol. za steklenico)	268—	270—	270—
Rava (stot. dol. za funt Santos 2)	57-25	57-30	58-25

LONDON	362—	349 1/2	342 1/2
Baker (f. šter. za d. tono)	762 1/2	765 1/2	757 1/2
Cin (f. šter. za d. tono)	97 1/2	97 1/2	94 1/2
Cink (f. šter. za d. tono)	112 3/4	112 1/4	112—
Svinec (f. šter. za d. tono)			

SANTOS

Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	472.50	461.40	458.60
--	--------	--------	--------

Med značilnostmi gibanja cen surovinam na mednarodnih trgih v tednu do 11. maja naj omeiamo zopetno uveljavitev cene bakra pa tudi žita, z druge strani pa popuščanje cene kavčuku.

ZITARICE

Cena pšenici, ki je bila v začetku preteklega tedna v Chicagu precej šibka, se je proti koncu tedna utrdila in dvignila od 229 1/4 na 231 7/8 stotinke dolarja za bušel. Koruza je močno popustila, in sicer od 153 7/8 na 149 7/8 stotinke dolarja za bušel. V Združenih ameriških državah napovedujejo slabšo letino pšenice, kakor je bila lanska. ZDA so darovale Peruju 45.000 ton pšenice, koruze in ovsu.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

Cena sladkorja je v New Yorku za malenkost popustila, in sicer od 3,38 na 3,36 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. — Kava je v New Yorku v tednu do 11. maja napredovala od 67,50 na 68,80 stotinke dolarja za funt. V Braziliji si obetajo dobro letino. Nedavno so jo cenili na 20,6 milijona vrec, medtem ko jo zdaj cenijo na 21,5 milijona vrec. — Kakao je v New Yorku nazadovol od 23,85 na 23,95 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA

Cena bombažu je še vedno dvirata ter je v tednu do 11. maja poskočila od 36,70 na 36,95 stotinke dolarja za funt. V Združenih ameriških državah cenijo lanski pridelek na 14.721.000 bal, medtem ko je Amerika leta 1954 pridelala 13.496.000 bal. Od lanskega pridelka ima Commodity Credit Corporation (ameriška državna ustanova) na zalogi samo od lanskega pridelka še vedno 6,3 milijona bal. Cena karnaka je v Aleksandriji napredovala od 102 na 116,5 talarija za kantar, ašmunja pa od 89,70 na 90,5. V Liverpoolu je ameriški middling 16/16 napredoval od 25,85 na 26,08 penija za funt, proti izročitvi maj-juniu. Cena volni se je v New Yorku zelo uvrstila; v tednu do 11. maja je napredovala od 155,5 na 157 stotinke.

ke za funt. V Londonu je česana volna 64's M napredovala od 110 1/2 na 111-114 penija za funt proti izročitvi v maju. Japonci nameravajo kupiti 1 milijon bal volne. Za blago ponujajo višje cene. V Franciji (Roubaix) je ostala cena neizpremenjena pri 1050 fr. za kilogram.

KAVČUK

Cevrav so sindikalne organizacije v Malaji napovedale stavko, ni cena kavčuka poskočila. Nasprotno cena še vedno popušča zaradi nazadovanja potrošnje. To je nastopilo zaradi zmanjšanja proizvodnje avtomobilov v Združenih ameriških državah. Mednarodna skupnost za proučevanje kavčuka ceni, da je svetovna proizvodnja naravnega kavčuka v marcu znašala 127.000 ton (v februarju 132.500 ton), medtem ko je proizvodnja sintetičnega kavčuka napredovala od 100.000 v februarju na 105.000 ton v marcu. Svetovna potrošnja naravnega gumija je v marcu nazadovala za 10.000 ton in je znašala 150.000 ton.

KOVINE

Cena elektrolitičnemu bakru, ki je v zadnjem času pričela popuščati, kaže zdaj nasprotno stremiljenje; v tednu do 11. maja se je v New Yorku dvignila od 42,10 na 42,95 stotinke dolarja za funt. Značilno je, da je ameriška vlada sklenila zopet pričeti z nakupom bakra za skladišče nakupovanje v ta namen je lanske leto prekinila. Vlada bo kupila 40.000 ton bakra. Indonezijska vlada je pristopila k mednarodnemu sporazumu o cinu. Računajo, da se bo cena ustalila med 720 in 900 funtov šterlingov za tono, ker imajo države že precejšnje zaloge. V New Yorku je cena ostala neizpremenjena pri 95,50; antimon Laredo neizpremenjen pri 33; lito železo neizpremenjeno pri 59 do 60; arjev za tonu, Buffalo pri 59; cena živega srebra pri 265-268 dolarjev za steklenico. Cene barbastih kovin v Zahodni Nemčiji 12. maja: svinec 168,82 DM za 100 kg, cink 125,56, cink 931 DM za 100 kg.

Peronospora in oidijs nevarni bolezninski vinske trte

Velika gospodarska škoda, ki jo povzročata dve boleznini, je razvidna posebej v letih, ko so vremenski pogoji za razvoj teh glivic bolj ugodni. Veših odloča se nekaj ur zamude s škropljenjem o celotnem pridelku. Zaradi tega naj izprezovimo nekaj besed o življenju teh zajedavcev in seznanimo naše kmetovalce s sredstvi za boj proti peronospori in oidijsu.

PERONOSPORA. Trosi teh glivic prezimujejo na starih delih rastline ali na odpadkih listih. Ko spomlad padé izdaten dež in doseže temperatura najmanj 11 stop. C, trosi počijo in iz njih se razvijejo trosovniki. Dež vrže trosovnike na liste, ki so pri tleh. Na mladih listih se razvijejo troske ali bodilke, katere poženejo čez reže svoje kalčke v listno ali zeleno tkivo sploh. V tem tkivu se razvijejo neke niti, katerim pravimo micelij ali glivično telo. Glivice ne vsebujejo listnega zelenila zato se prehranjujejo s rastlinskimi sokovi rastline gostiteljice. Ko se je glivični micelij dobro razširil v listnem tkivu, požene se čep na listu, na katerem nastane trosovnik ali konidije, kateri skrbijo za nadaljnje širjenje bolezni. Konidije opazimo na spodnji strani listov v obliki belkaste prevleke. Se preden opazimo to prevleko, so na listih pojavili madeži, ki so podobni oljnatim. Od primarne okužbe do pojavnosti podolnih teles poteče nekaj časa. Ko se je glivično telo že razprosto v listnem tkivu, boleznini ne moremo več zaščititi in se le ta razvija nemoteno, zaščitena od same rastline. Če hočemo uspešno zatreti boleznini, jo moramo uničiti že v kalu. Ko nastopi plodilna doba in ko se po zraku širijo polneti trosi, moramo škropliti po spodnji strani listov in po drugih zelenih delih z bakrenimi raztopinami. Kalčki trosov so zelo občutljivi za baker in poginejo, ko pridejo v dotik z bakrom, ki ostane na listih po škropljenju opravljenem škropljenju.

Kot vidimo, je uspeh odvisen od pravočasnosti škropljenja. Za pravočasno škropljenje imamo navadno na razpolago zelo kratko časovno obdobje. Včasih je že nekaj ur zamude lahko usodno.

OIDIJS ALI PEPEL. V sušnih in vročih poletjih nam povzroča škropljenje. Ta boleznini se razvije v čisto drugačnih pogojih kot peronospora. Oidijs ne potrebuje vlage in prija mu relativno visoka temperatura. Glivično telo se ne razvije v notranjosti kot pri peronospori, ampak na površini. Zato je tudi zatiranje lažje. Na listih in na drugih zelenih delih opazimo pepelasto prevleko. Oidijs spada med glivice, ki jih označujemo s skupnim imenom »pepelaste plesni«. Tudi ta glivica živi na račun hrane, ki jo odvzema trti, zato jo moramo zatirati, če hočemo imeti zdravo rastlino in obilno rodnost. Glivice prezimi v obliki micelij (glivične niti) v trnih popkih. Iz tega prezimujočega micelija se razvije glivično telo, in sicer na površini zelenih rastlinskih delov. Na telesu glivice se razvijejo trosi, ki širijo boleznini. Medtem ko je borba proti peronospori preventivnega značaja (to se pravi, da skušamo preprečiti napad bolezni), je borba proti oidijsu zdravilnega značaja (boleznini uničimo, ko je že napadla rastlino).

Proti oidijsu uporabljamo razne žveplene preparate. Žveplo se pretvori v plin (žvepleni dvokis) in uniči tako micelij kot trosi. Pri zatiranju oidijsa so uporabljali celo vrsto let že žvepleni cvet, sedaj uporabljamo razne druge preparate, katere raztopimo v vodi ali v berdoški brozgi. Kolonialno žveplo je eno teh novih sredstev. Prednost tega sredstva je v tem, da jih lahko uporabljamo skupaj z berdoško brozgo ter tako zatiramo dve boleznini v istem času. Proti peronospori škroplimo, preden ta nastopi, tako da na trosi kaje, naletijo na bakreni prevleko in poginejo; proti oidijsu škroplimo ali prašimo, ko je boleznini že nastopila in ko se je glivično telo že pokazalo na površini. Žvepljenje nenapadene trte je samo izguba časa, ker se žveplo že pretvori v žvepleni dvokis, se preden bi utegnil škodovati glivičnemu telesu.

Ne zatirajmo kmetovalčevih dobrotnikov!

Kljub ujemnemu kmetovanju se morda od leta do leta množijo; njegovo početje postaja čedalje pogubnejše. Temu se ne smemo čuditi. Dokler bomo prezirali zakone narave in preganjali one živali, ki nam njih je narava določila za naše sodelavce, ne more biti govora o izboljšanju. Vprav sramota in v zasmeh dvaletnemu stoletju je, če zgolj iz praznovorja preganjamo in pobijamo netopirja (polmisi-polpitke). In vendar ta ponošnik ne zaostaja glede koristi v ničemer za lastovko. Njegova požrešnost je tako velika, da požre do 30 in več hruščev ali več tisoč manjšega mrčesa na dan, a se ni šel. Kot takšen vendar zasluži vse varstvo kmetovalca.

Kar je netopir v zraku, je kri v zemlji. Tudi ta podzemljan ima velikanski klet, saj potrebuje na dan dvakrat toliko hrane, kolikor tehta sam. Vsako leto mu je treba na milijone ličink, neštevilnih brumarjev, ogrev, miši itd. Ali more biti kaj bolj nespretnega, ko to, če gospodar tega svojega dobrotnika zaradi malenkostne škode, ki mu jo s kritičnimi povzroča na rastlinah strastno preganja in pobija kot kakšnega hudodelca? Če hočemo živeti, moramo pustiti živeti tudi drugim, katerih služba nam je neobhodno potrebna. Narava se ne ravna po naši malenkostni sebičnosti, marveč se moramo mi ravnati po njenih zakonih.

Stari predoski tiče v človeških glavah in spoznanje se le počasi uveljavlja. To nam povzroča naš gnuš, nasproti sicer odbijajoči, a vendar tako nedolžni in povsem koristni kmetijski (kroiti). Po naših pojnih je grda, ostudna. Zato jo preganjamo. Ne vemo pa, koliko nam koristi z zatiranjem polžev, hruščev in gosenic. Pustimo jo naj v miru opravlja svoj prekrvni posel!

Med žuželkami imamo takšno imenovano **naježnik**. Samica namreč polaga svoja jajca v gosenice, hrušče in njih ličinke. Njene ličinke se potem redi na račun svoje žrvice, ki mora zaradi tega poginiti. Tako pokončajo naježniki neštene škodljivce.

Izmed mrčesa koristi kmetu zlasti **grobar**. Ta razvija se dobi zato, ker zakopuje v zemljo trupla manjših živali (ptičke, krite, miši itd.). Ta posel opravlja na zanimiv način. Zleze pod mrhovino, grebe zemljo in jo odrija na stran ter koplje vedno globlje, dokler ni mrhovina popolnoma zakopana; preden pa jo zasuje, položi samica v njo svoja jajca.

Odlični kmetov prijatelj je **glisa ozevnik**. Nobena žival nima toliko sovražiakov kot ta; kri, jež, netopir, ptice in človek jo neusmiljeno preganjajo. Se danes je razširjeno mnenje, da žvepljenje izpodirja rastlino korenine. Velika zavist! On uživa samo tihelno ličje in sprahle rastline. Prirodni soči so dognali, da je ta živalica za kmetijsko gospodarstvo ogromnega pomena ker spreminja vrhne plasti zemlje v rodovito, mastno prst. Izračuna-

šanje uravnoteženja ceni. Zdi se, da pojdejo veliki zneski, s katerimi bo razpolagala vlada, samo ustanovam, ki izvajajo agrarno reformo, ne da bi se vlada pri tem lotila vprašanja cen kmetijskih pridelkov.

Kmet in vrtnar v maju

Na prvi okopavmo krompir, pesu in druge okopavine. Če se nismo sadili filza in koruze v prvi polovici meseca, opravimo to delo čimprej. Ta mesec je mesec bolezni in škodljivcev. Skrbimo za škropljenje posebno krompirja in paradižnikov z berdoško brozgo. Pri krompirju dodamo brozgi se arzenata, da obenem zatiramo še kolaradnega hrušča čim se ta pojavi. Ne dopuščamo razvoj plevelov in ustvarjanje skorje na njivski površini.

V sadovnjaku. Sedaj, ko so drevesa že odcvetela, škroplimo proti ušem z nikotinom kjerkolik so se le te pojavile. Razne hrušče, ki objedajo liste, uničujemo z arzenati. Zlahtne poganke, ki močno poganjajo iz precepljenih podlag, privemo narahlo k čepu, da jih veter ne zlomi. Pri enoletnih cepljenkah ne odstranjujemo stranskih pogankov, ampak jih samo pinčiramo, ker ti pomagajo pri ojačanju bodočega debla.

V vinogradu. Paziti moramo kdaj nastopi čas za prvo škropljenje. Obširneje spregovorimo o tem prihodnje. Paziti moramo tudi na pojav trsnega sušca, ki nam uničuje mlade bršnice. Poleg teh nastopijo že zemljemerka in trtni zavijalci, ki zvije liste kot cigaro. V teh listih se razvije, o njegove ličinke. Vsi ti in drugi škodljivci objedajo liste in brste. Če se močno razmnože, lahko popolnoma oklestijo trto.

V vrtnu. Prično zalivamo zelenjavo in razbijamo nastalo skorjo, da preprečimo izhlapevanje vode. Tudi tu moramo paziti, da se ne pierazmože razni zajedalci. Polže